ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
της 1ης Μαρτίου 2007 *

Στην υπόθεση C-391/05,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το Finanzgericht Hamburg (Γερμανία) με απόφαση της 30ής Αυγούστου 2005, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 31 Οκτωβρίου 2005, στο πλαίσιο της δίκης

Jan De Nul NV

κατά

Hauptzollamt Oldenburg,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

συγκείμενο από τους K. Lenaerts, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász, R. Silva de Lapuerta (εισηγήτρια), Γ. Αρέστη και J. Malenovský, δικαστές,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

γενικός εισαγγελέας: Y. Bot
γραμματέας: J. Swedenborg, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 8ης Νοεμβρίου 2006,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Jan De Nul NV, εκπροσωπούμενη από τον W. Meven, Rechtsanwalt,

— το Hauptzollamt Oldenburg, εκπροσωπούμενο από την A. Gessler,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την A. Hubert,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον W. Mölls,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 2006,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση για έκδοση προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στα πετρελαιοειδή (ΕΕ L 316, σ. 12), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 94/74/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994 (ΕΕ L 365, σ. 46, στο εξής: οδηγία 92/81).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ της επιχειρήσεως Jan De Nul NV (στο εξής: Jan De Nul) και του Hauptzollamt Oldenburg (στο εξής: Hauptzollamt) σχετικά με την άρνηση του Hauptzollamt να απαλλάξει από τον φόρο επί των πετρελαιοειδών (στο εξής: φόρος) ορισμένες ποσότητες πετρελαιοειδών που χρησιμοποιούνται για τη λειτουργία ενός βυθοκόρου σκάφους.

Το νομικό πλαίσιο

Η οδηγία 92/81

3 Το άρθρο 8, παράγραφοι 1 και 2, της οδηγίας 92/81 προβλέπει:

«1. Εκτός από τις γενικές διατάξεις της οδηγίας 92/12/ΕΟΚ σχετικά με τις απαλλασσόμενες χρήσεις των προϊόντων που υπόκεινται στον ειδικό φόρο

κατανάλωσης και με την επιφύλαξη τυχόν άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη απαλλάσσουν τα κατωτέρω προϊόντα από τον εναρμονισμένο ειδικό φόρο κατανάλωσης, υπό τους όρους τους οποίους αυτά καθορίζουν, προκειμένου να εξασφαλίσουν την ορθή και καθαρή εφαρμογή των απαλλαγών αυτών και να προλάβουν την φοροδιαφυγή, τη φοροαποφυγή ή τις καταχρήσεις:

[...]

γ) τα πετρελαιοειδή που παραδίδονται για να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμο για την ναυσιπλοΐα στα ύδατα της Κοινότητας (συμπεριλαμβανομένης της αλιείας), εκτός από την περίπτωση της χρησιμοποίησής τους σε ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η έκφραση "ιδιωτικό σκάφος αναψυχής" αναφέρεται σε οποιοδήποτε σκάφος χρησιμοποιείται από τον ιδιοκτήτη του ή από το φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο έχει τη χρήση του δυνάμει μισθώσεως ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο, για μη εμπορικούς σκοπούς και ειδικότερα όταν δεν πρόκειται για τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων ή για την παροχή υπηρεσιών επ' ανταλλάγματι, ή για τις ανάγκες των δημόσιων αρχών.

[...]

2. Με την επιφύλαξη άλλων κοινοτικών διατάξεων, τα κράτη μέλη μπορούν να χορηγούν πλήρεις ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις των συντελεστών του ειδικού φόρου κατανάλωσης για τα πετρελαιοειδή ή άλλα προϊόντα που προορίζονται για τις ίδιες χρήσεις τα οποία [και τελούν] υπό φορολογικό έλεγχο:

[...]

β) για την εσωτερική ναυσιπλοΐα, εξαιρουμένων των ιδιωτικών σκαφών αναψυχής

[...]

ζ) για τη βυθοκόρηση εσωτερικών πλωτών οδών και λιμένων.»

Η εθνική νομοθεσία

4 Στη Γερμανία, οι εθνικές διατάξεις σχετικά με τη φοροαπαλλαγή των πετρελαιοειδών περιλαμβάνονται στον νόμο περί φόρου πετρελαιοειδών (Mineralölsteuergesetz), της 21ης Δεκεμβρίου 1992 (*BGBl.* 1992 I, σ. 2150 και 2185, στο εξής: MinöStG), καθώς και στην κανονιστική απόφαση περί εφαρμογής του νόμου περί φόρου πετρελαιοειδών (Mineralölsteuer-Durchführungsverordnung), της 15ης Σεπτεμβρίου 1993 (*BGBl.* 1993 I, σ. 1602).

5 Το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 4, του MinöStG προβλέπει ότι, υπό την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 12 του ιδίου αυτού νόμου, μπορεί να χρησιμοποιείται αφορολόγητο πετρέλαιο ως καύσιμο για την κίνηση και τη θέρμανση πλοίων τα οποία χρησιμοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς και λοιπές βοηθητικές δραστηριότητες, όπως για την πλοήγηση, τη ρυμούλκηση ή παροχή άλλων ομοειδών υπηρεσιών, ή για τη μεταφορά εμπορευμάτων για ίδιο λογαριασμό, καθώς και των πολεμικών πλοίων, των πλοίων των δημόσιων αρχών, των πλοίων διασώσεως ή των επαγγελματικών αλιευτικών σκαφών.

6 Σύμφωνα με τη νομοθετική εξουσιοδότηση που χορηγήθηκε στην κανονιστική αρχή με το άρθρο 31, παράγραφος 2, σημείο 5, του MinöStG, αποκλείονται από την εφαρμογή του άρθρου 17, παράγραφος 5, σημείο 2, της κανονιστικής απόφασης περί εφαρμογής του νόμου περί φόρου πετρελαιοειδών ορισμένα πλωτά μέσα από την έννοια του «σκάφους» κατά το άρθρο 4, παράγραφος 1, σημείο 4, του MinöStG. Επομένως, οι εκσκαφείς, οι γερανοί και τα ανυψωτικά μηχανήματα δεν θεωρούνται σκάφη κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, οπότε τα πετρελαιοειδή που χρησιμοποιούν ως καύσιμο κινήσεως και θερμάνσεως δεν μπορούν να τύχουν φοροαπαλλαγής.

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

7 Η Jan De Nul, η οποία είναι η προσφεύγουσα της κύριας δίκης και ασκεί δραστηριότητες υδραυλικής μηχανικής, ζήτησε να απαλλαγεί του φόρου για ορισμένες ποσότητες πετρελαιοειδών, που χρησιμοποιήθηκαν για τη λειτουργία του βυθοκόρου σκάφους «Cristoforo Colombo», χωρητικότητας 10 062 τόνων, σχετικά με τη βυθοκόρηση που πραγματοποίησε στον ποταμό Έλβα από 19 Οκτωβρίου έως 17 Δεκεμβρίου 1999, στην περιοχή μεταξύ Αμβούργου και Cuxhaven.

8 Με τα βυθοκόρα σκάφη απορροφούνται από τον βυθό άμμος με νερό, χαλίκια και άλλα υλικά και τοποθετούνται στις δεξαμενές του βυθοκόρου σκάφους με το αντληθέν νερό. Στη συνέχεια, τα υλικά αυτά μεταφέρονται στους τόπους εναποθέσεως όπου και απορρίπτονται.

9 Στις 3 Απριλίου 2000, η Jan De Nul δήλωσε τις ποσότητες πετρελαιοειδών που είχαν καταναλωθεί κατά τις εργασίες απορροφήσεως και εναποθέσεως των προερχομένων από τον βυθό υλικών. Στη συνέχεια, το Hauptzollamt επισήμανε στην

επιχείρηση αυτή ότι πρέπει να καταβάλει φόρο για τις ποσότητες των πετρελαιοειδών που χρησιμοποίησε για την κίνηση του σκάφους χωρίς φορτίο και τις μετακινήσεις του στο πλαίσιο της εκτελέσεως εργασιών.

10 Από την πρόσθετη δήλωση φόρου πετρελαιοειδών της Jan De Nul της 15ης Νοεμβρίου 2000 προέκυψε φορολογική απαίτηση ύψους 183 127 γερμανικών μάρκων (DEM).

11 Με την από 3 Ιουλίου 2000 απόφαση, το Hauptzollamt απέρριψε τη διοικητική ένσταση που υπέβαλε στις 19 Δεκεμβρίου 2000 η Jan De Nul ζητώντας να απαλλαγεί από τον εν λόγω φόρο. Στις 2 Αυγούστου 2002, η επιχείρηση αυτή άσκησε ενώπιον του Finanzgericht Hamburg προσφυγή ζητώντας την απαλλαγή από τον φόρο σχετικά με τις ποσότητες των πετρελαιοειδών που δεν χρησιμοποιήθηκαν αμιγώς για την εκμετάλλευση του βυθοκόρου σκάφους, αλλά για τις μετακινήσεις του.

12 Ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, η Jan De Nul ισχυρίστηκε ότι οι δραστηριότητες του βυθοκόρου σκάφους προσομοιάζουν με δραστηριότητες εξειδικευμένου σκάφους της εμπορικής ναυσιπλοΐας, του οποίου η κατανάλωση καυσίμων εμπίπτει στην φοροαπαλλαγή του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, της οδηγίας 92/81, και μάλιστα ανεξαρτήτως του σκοπού του πλου του βυθοκόρου αυτού σκάφους.

13 Ενώπιον του ιδίου δικαστηρίου, το Hauptzollamt υποστήριξε ότι η περιοχή όπου έγινε η βυθοκόρηση αποτελεί εσωτερική πλωτή οδό, οπότε η φοροαπαλλαγή που μπορούν να εφαρμόσουν τα κράτη μέλη, όπως προβλέπεται στο άρθρο 8,

παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της οδηγίας 92/81, εμπίπτει στην κανονιστική εξουσία των εθνικών αρχών.

14 Με διορθωτική απόφαση της 27ης Δεκεμβρίου 2004, το Hauptzollamt τροποποίησε τη δήλωση της 15ης Νοεμβρίου 2000, λαμβάνοντας υπόψη την εκδοθείσα στις 3 Φεβρουαρίου από το Bundesfinanzhof απόφαση, και δέχθηκε ότι η κατανάλωση πετρελαιοειδών για τις μετακινήσεις χωρίς φορτίο του βυθοκόρου σκάφους πρέπει να απολαύουν της απαλλαγής από τον φόρο του άρθρου 4, παράγραφος 1, σημείο 4, του MinöStG. Κατά συνέπεια, η φορολογική απαίτηση μειώθηκε σε 164 372 DEM.

15 Επομένως, οι διάδικοι της κύριας δίκης συμφώνησαν ότι η προσφυγή κατέστη άνευ αντικειμένου όσον αφορά τα στοιχεία της φορολογικής βάσης που οδήγησαν στην εν λόγω μείωση του ποσού του φόρου και, συνεπώς, η διαφορά περιορίζεται στο ζήτημα αν η Jan De Nul υποχρεούται να καταβάλει τον φόρο αυτό για τις ποσότητες των πετρελαιοειδών που κατανάλωσε για τις μετακινήσεις του στο πλαίσιο της εκτελέσεως εργασιών βυθοκόρησης.

16 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Finanzgericht Hamburg, κρίνοντας ότι η επίλυση της ενώπιόν του αχθείσας διαφοράς εξαρτάται από την ερμηνεία της έννοιας της «ναυσιπλοΐας στα κοινοτικά ύδατα», αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«α) Ποιο είναι το περιεχόμενο της έννοιας “κοινοτικά ύδατα”, όπως αυτή χρησιμοποιείται στο άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της

οδηγίας 92/81, σε σχέση με την έννοια των εσωτερικών πλωτών οδών, όπως αυτή χρησιμοποιείται στο άρθρο 8, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, [...] της εν λόγω οδηγίας [...];

β) Πρέπει η χρησιμοποίηση, εντός των κοινοτικών υδάτων, ενός βυθοκόρου σκάφους, διαθέτοντος χώρο φορτώσεως, να χαρακτηρίζεται συνολικώς ως ναυσιπλοΐα, κατά την έννοια του άρθρου 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81, ή μήπως πρέπει να γίνεται διαφοροποίηση αναλόγως των διαφόρων δραστηριοτήτων του σκάφους κατά τη διάρκεια του πλου;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

Επί του πρώτου ερωτήματος

17 Με το πρώτο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ζητεί την ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στην έννοια των «κοινοτικών υδάτων», κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81, σε αντιδιαστολή προς την έννοια των «εσωτερικών πλωτών οδών», κατά την παράγραφο 2, στοιχείο β΄, του ιδίου άρθρου.

18 Για να δοθεί απάντηση στο υποβληθέν ερώτημα, υπενθυμίζεται εξαρχής ότι η εν λόγω οδηγία εκδόθηκε δυνάμει του άρθρου 99 της Συνθήκης ΕΚ (νυν, άρθρου 93 ΕΚ) που εξουσιοδοτεί το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αποφασίζοντας ομόφωνα, τη προτάσει της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, να εκδίδει διατάξεις για την εναρμόνιση των νομοθεσιών περί των ειδικών φόρων

καταναλώσεως, στον βαθμό που η εναρμόνιση αυτή είναι αναγκαία για να εξασφαλισθεί η εγκαθίδρυση και η λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

19 Στο πλαίσιο του εναρμονισμένου συστήματος διαρθρώσεων των ειδικών φόρων καταναλώσεως που εφαρμόζεται σε κοινοτικό επίπεδο, η οδηγία 92/81 προβλέπει, με το άρθρο 8, παράγραφος 1, ορισμένες υποχρεωτικές απαλλαγές, όπως την απαλλαγή από τον φόρο πετρελαιοειδών τα οποία παραδίδονται για να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα για τη ναυσιπλοΐα στα κοινοτικά ύδατα, περιλαμβανομένης της αλιείας, εκτός από τα ιδιωτικά σκάφη αναψυχής.

20 Ως προς την έννοια των κοινοτικών υδάτων της εν λόγω παραγράφου 1, στοιχείο γ΄, για την οποία δεν υπάρχει ορισμός, επισημαίνεται ότι για την ερμηνεία μιας διατάξεως του κοινοτικού δικαίου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη όχι μόνο το γράμμα της, αλλά και το πλαίσιο στο οποίο εντάσσεται και οι στόχοι που επιδιώκονται με τη ρύθμιση της οποίας αποτελεί μέρος (βλ. απόφαση της 7ης Ιουνίου 2005, C-17/03, VEMW κ.λπ., Συλλογή 2005, σ. I-4983, σκέψη 41 και την παρατιθέμενη νομολογία).

21 Συναφώς, από την τρίτη και πέμπτη αιτιολογική σκέψη της οδηγίας 92/81 προκύπτει ότι η οδηγία έχει σκοπό, αφενός, να παράσχει σειρά κοινών ορισμών για τα εμπίπτοντα στην κατηγορία των πετρελαιοειδών προϊόντα, τα οποία υπόκεινται στο γενικό σύστημα παρακολουθήσεως των ειδικών φόρων καταναλώσεως, και, αφετέρου, να θεσπίσει ορισμένες απαλλαγές ως προς τα προϊόντα αυτά, οι οποίες είναι υποχρεωτικές σε κοινοτικό επίπεδο (βλ. απόφαση της 1ης Απριλίου 2004, C-389/02, Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, Συλλογή 2004, σ. I-3537, σκέψεις 17 και 18). Από τις εν λόγω αιτιολογικές σκέψεις, αφενός, και από τον τίτλο της οδηγίας 92/81, αφετέρου, προκύπτει επίσης ότι οι κοινοί αυτοί ορισμοί και οι

προβλεπόμενες απαλλαγές έχουν σκοπό να προαγάγουν την ορθή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς και να καθιερώσουν εναρμονισμένο σύστημα διαρθρώσεων των ειδικών φόρων καταναλώσεως επί των πετρελαιοειδών σε κοινοτικό επίπεδο.

22 Κατά συνέπεια, οι ορισμοί που αφορούν τα διεπόμενα από την οδηγία 92/81 προϊόντα και οι επ' αυτών εφαρμοστέες εξαιρέσεις πρέπει να ερμηνεύονται αυτοτελώς, βάσει του γράμματος των σχετικών διατάξεων καθώς και των επιδιωκομένων με την οδηγία αυτή σκοπών (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, σκέψη 19).

23 Αυτοτελής ερμηνεία των εν λόγω εξαιρέσεων επιβάλλεται, κατά μείζονα λόγο, καθόσον το άρθρο 8, παράγραφος 1, της οδηγίας 92/81 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να μην υποβάλλουν στον εναρμονισμένο ειδικό φόρο καταναλώσεως τα πετρελαιοειδή τα οποία παραδίδονται για να χρησιμοποιηθούν ως καύσιμα για ορισμένες δραστηριότητες μνημονευόμενες στη διάταξη αυτή (βλ. απόφαση της 10ης Ιουνίου 1999, C-346/97, Braathens, Συλλογή 1999, σ. I-3419, σκέψη 31, και την προαναφερθείσα απόφαση Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, σκέψη 20). Ωστόσο, αποκλίνουσα ερμηνεία σε εθνικό επίπεδο, όσον αφορά τις εν λόγω υποχρεωτικές απαλλαγές της οδηγίας 92/81, όχι μόνο θα έπληττε τους σκοπούς των κοινοτικών διατάξεων και την ασφάλεια δικαίου, αλλά θα ενείχε τον κίνδυνο να τύχουν άνισης μεταχειρίσεως οι ενδιαφερόμενες επιχειρήσεις (βλ. την προαναφερθείσα απόφαση Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, σκέψη 21).

24 Όσον αφορά την εν λόγω διάταξη, επισημαίνεται ότι η υποχρεωτική απαλλαγή για τα πετρελαιοειδή που έχουν χρησιμοποιηθεί ως καύσιμο για τη ναυσιπλοΐα στα κοινοτικά ύδατα σκοπεί να διευκολύνει το ενδοκοινοτικό εμπόριο, ιδίως δε την κίνηση των εμπορευμάτων και την ελεύθερη παροχή των δυναμένων να πραγματοποιούνται στα ύδατα αυτά υπηρεσιών.

25 Με την επίμαχη φοροαπαλλαγή, ο κοινοτικός νομοθέτης θέλησε να προαγάγει την ισότητα ορισμένων φορολογικών προϋποθέσεων που ισχύουν για τις επιχειρήσεις μεταφορών ή παροχής άλλων υπηρεσιών εντός των κοινοτικών υδάτων.

26 Επομένως, η έννοια των κοινοτικών υδάτων πρέπει να νοηθεί ως περιλαμβάνουσα όλα τα ύδατα όπου διεξάγεται συνήθως η θαλάσσια ναυσιπλοΐα για εμπορικούς σκοπούς. Η ναυσιπλοΐα αυτή αφορά το σύνολο των ποντοπόρων πλοίων, περιλαμβανομένων των πλοίων μεγαλύτερης χωρητικότητας.

27 Εξάλλου, όπως επισημαίνει η Επιτροπή, μόνον η ερμηνεία αυτή μπορεί να διασφαλίσει την ισότητα των οικονομικής φύσεως προϋποθέσεων μεταξύ των θαλασσίων λιμένων της Κοινότητας, ανεξαρτήτως της γεωγραφικής θέσεως κάθε λιμένα σε σχέση με την εγγύτερη ακτή από την οποία πραγματοποιούνται οι προαναφερθείσες δραστηριότητες.

28 Τέλος, επισημαίνεται ότι η οδηγία 92/81 έχει επίσης σκοπό τη διασφάλιση της ελεύθερης κυκλοφορίας των πετρελαιοειδών στην εσωτερική αγορά, καθώς και την αποφυγή των στρεβλώσεων του ανταγωνισμού που θα μπορούσαν να προκύψουν από τις διαφορετικές διαρθρώσεις των ειδικών φόρων καταναλώσεως από το ένα κράτος μέλος στο άλλο (βλ. την απόφαση της 29ης Απριλίου 2004, C-240/01, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλογή 2004, σ. I-4733, σκέψεις 39 και 44).

29 Υπό τις συνθήκες αυτές, το θεσπισθέν με το άρθρο 8, παράγραφος 2, της οδηγίας 92/81 σύστημα, που αφορά την ενδεχόμενη εφαρμογή από τα κράτη μέλη πλήρων ή μερικών απαλλαγών ή μειώσεων των συντελεστών του ειδικού φόρου καταναλώσεως για τα πετρελαιοειδή ή άλλα προϊόντα που προορίζονται για τις ίδιες χρήσεις,

τα οποία και τελούν υπό φορολογικό έλεγχο, και, μεταξύ άλλων, την έννοια της ναυσιπλοΐας στις εσωτερικές πλωτές οδούς, που περιλαμβάνεται στην εν λόγω παράγραφο 2, στοιχείο β΄, δεν μπορεί να αποτελέσει στοιχείο ερμηνείας αποφασιστικής σημασίας όσον αφορά το περιεχόμενο των υποχρεωτικών απαλλαγών της παραγράφου 1 του εν λόγω άρθρου.

30 Πράγματι, συνομολογείται ότι πλωτά μέσα κατάλληλα για τη ναυσιπλοΐα για εμπορικούς σκοπούς στα θαλάσσια ύδατα μπορούν να πλέουν και σε ορισμένες εσωτερικές πλωτές οδούς μέχρι ορισμένους λιμένες, οι οποίοι, μολονότι δεν κείνται επί της ακτής, δύνανται να θεωρηθούν ως θαλάσσιοι λιμένες. Αν η ούτως διεξαγόμενη ναυσιπλοΐα, όταν πραγματοποιείται στις πλωτές αυτές οδούς προς δυναμένους να θεωρηθούν ως θαλάσσιοι λιμένες, αποκλεισθεί του πεδίου εφαρμογής της υποχρεωτικής φοροαπαλλαγής, θίγεται το ενδοκοινοτικό εμπόριο, εφόσον ο αποκλεισμός αυτός, θέτοντας σε δυσμενή θέση τους επιχειρηματίες που αφορά η συγκεκριμένη ναυσιπλοΐα, δύναται να καταστεί αποτρεπτικός για ένα μέρος του θαλάσσιου εμπορίου από τους λιμένες αυτούς. Επομένως, ο αποκλεισμός αυτός θέτει τους εν λόγω επιχειρηματίες σε δυσμενή θέση σε σχέση με τους επιχειρηματίες που ασκούν δραστηριότητες στους κειμένους επί της ακτής λιμένες.

31 Συνεπώς, το προαιρετικό σύστημα του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο β΄, της οδηγίας 92/81 έχει μόνον παρακολουθηματικό χαρακτήρα υπό την έννοια ότι μπορεί να εφαρμοσθεί στη ναυσιπλοΐα στις εσωτερικές πλωτές οδούς μόνον εφόσον η ναυσιπλοΐα αυτή πραγματοποιείται εκτός των υδάτων όπου διεξάγεται η θαλάσσια ναυσιπλοΐα για εμπορικούς σκοπούς.

32 Επομένως, στο πρώτο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι στην έννοια των «κοινοτικών υδάτων», κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81, περιλαμβάνονται όλα τα ύδατα όπου μπορούν να πλέουν όλα τα ποντοπόρα πλοία, περιλαμβανομένων των πλοίων μεγαλύτερης χωρητικότητας, τα οποία δύνανται να πλέουν σε θαλάσσιες οδούς για εμπορικούς σκοπούς.

Επί του δευτέρου ερωτήματος

33 Με το δεύτερο ερώτημα, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν ορισμένες εργασίες εκμεταλλεύσεως βυθοκόρου σκάφους μπορούν να θεωρηθούν ότι εμπίπτουν στην έννοια της «ναυσιπλοΐας» κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81.

34 Όπως προκύπτει από τη σκέψη 15 της παρούσας αποφάσεως, η διαφορά της κύριας δίκης περιορίζεται στο ζήτημα αν οι ποσότητες των πετρελαιοειδών που καταναλώνονται για τις μετακινήσεις του σκάφους στο πλαίσιο της εκτελέσεως εργασιών βυθοκόρησης μπορούν να τύχουν της απαλλαγής της εν λόγω διατάξεως, εφόσον η Jan De Nul δέχθηκε να καταβάλει φόρο για τις ποσότητες των πετρελαιοειδών που χρησιμοποιεί για την απορρόφηση και εναπόθεση των προερχομένων από τον βυθό υλικών.

35 Από την απόφαση παραπομπής προκύπτει επίσης ότι η κατανάλωση πετρελαιοειδών κατά τις μετακινήσεις του βυθοκόρου σκάφους χωρίς φορτίο απαλλάσσεται των ειδικών φόρων καταναλώσεως.

36 Όσον αφορά την έννοια της «ναυσιπλοΐας» κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της εν οδηγίας 92/81, το Δικαστήριο, με τη σκέψη 23 της προαναφερθείσας αποφάσεως Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft, έκρινε ότι κάθε μορφή εμπορικής ναυσιπλοΐας εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της απαλλαγής του εναρμονισμένου ειδικού φόρου καταναλώσεως της διατάξεως αυτής. Με τη σκέψη 25 της αποφάσεως εκείνης, το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η ίδια διάταξη ουδαμώς διακρίνει όσον αφορά τον σκοπό της ναυσιπλοΐας περί της οποίας πρόκειται, δεδομένου ότι οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, τις οποίες επιδιώκουν να αποτρέψουν οι διατάξεις της οδηγίας, μπορούν να επέλθουν ανεξαρτήτως του είδους της επίμαχης εμπορικής ναυσιπλοΐας.

37 Επομένως, από την προαναφερθείσα απόφαση Deutsche See-Bestattungs-Genossenschaft προκύπτει ότι ο σκοπός του πραγματοποιούμενου πλου δεν ασκεί επιρροή, εφόσον πρόκειται για ναυσιπλοΐα που συνεπάγεται παροχή υπηρεσιών επ' ανταλλάγματι.

38 Όσον αφορά την υπόθεση της κύριας δίκης, συνομολογείται ότι το βυθοκόρο σκάφος διαθέτει σύστημα κινήσεως που του εξασφαλίζει αυτονομία στις μετακινήσεις του. Επομένως, το πλωτό αυτό μέσο διαθέτει τα απαραίτητα για τη ναυσιπλοΐα τεχνικά χαρακτηριστικά που του επιτρέπουν να πραγματοποιεί την εν λόγω παροχή υπηρεσιών.

39 Ως προς το καθεστώς του άρθρου 8, παράγραφος 2, στοιχείο ζ΄, της οδηγίας 92/81, σύμφωνα με το οποίο τα κράτη μέλη μπορούν να εφαρμόζουν πλήρεις ή μερικές απαλλαγές ή μειώσεις των συντελεστών του ειδικού φόρου καταναλώσεως επί των πετρελαιοειδών που χρησιμοποιούνται για τη βυθοκόρηση των πλωτών οδών και των λιμένων, επισημαίνεται ότι, όπως τονίστηκε με τη σκέψη 29 της παρούσας αποφάσεως, η εν λόγω δυνατότητα απαλλαγής που χορηγήθηκε στα κράτη μέλη δεν ασκεί επιρροή στην ερμηνεία που πρέπει να δοθεί στην παράγραφο 1 του ιδίου αυτού άρθρου.

40 Κατά συνέπεια, στο δεύτερο ερώτημα πρέπει να δοθεί η απάντηση ότι οι μετακινήσεις βυθοκόρου σκάφους στο πλαίσιο της εκτελέσεως εργασιών απορροφήσεως και εναποθέσεως των προερχομένων από τον βυθό υλικών, δηλαδή οι μετακινήσεις που είναι συνυφασμένες με τη βυθοκόρηση, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της έννοιας της «ναυσιπλοΐας» κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81.

Επί των δικαστικών εξόδων

41 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του αιτούντος δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τέταρτο τμήμα) αποφαίνεται:

1) Στην έννοια των «κοινοτικών υδάτων», κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, για την εναρμόνιση των διαρθρώσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης που επιβάλλονται στα πετρελαιοειδή, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 94/74/ΕΚ του Συμβουλίου, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, περιλαμβάνονται όλα τα ύδατα όπου μπορούν να πλέουν όλα τα ποντοπόρα πλοία, περιλαμβανομένων των πλοίων μεγαλύτερης χωρητικότητας, τα οποία δύνανται να πλέουν σε θαλάσσιες οδούς για εμπορικούς σκοπούς.

2) Οι μετακινήσεις βυθοκόρου σκάφους στα πλαίσια της εκτελέσεως εργασιών απορροφήσεως και εναποθέσεως των προερχομένων από τον βυθό υλικών, δηλαδή οι μετακινήσεις που είναι συνυφασμένες με τη βυθοκόρηση, εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της έννοιας της «ναυσιπλοΐας», κατά το άρθρο 8, παράγραφος 1, στοιχείο γ΄, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 92/81, όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 94/74.

(υπογραφές)